

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/182/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111227073
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4111227073.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom: C. S., R. 2, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej súdom ustanoveným opatrovníkom JUDr. Oliverom Kolenčíkom, vyšším súdnym úradníkom Krajského súdu v Nitre, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 1.622,29 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo 6. septembra 2012, č. k. 25C/107/2012-45, vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka, takto

rozhodol:

Odvolací súd návrh na prerušenie konania **z a m i e t a**.

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a súčasne žalobcovi vrátil zaplatený súdny poplatok cestou Daňového úradu Bratislava v sume 90,37 eura po právoplatnosti rozhodnutia v zmysle § 11 ods. 3 zák. č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania s odkazom na ust. § 146 ods. 1 písm. c) OSP a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 OSP. Zastavené konania odôvodnil späťvzatím návrhu žalobcom podľa § 96 ods. 1 OSP. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že aj napriek skutočnosti, že žalobcovia sa v spotrebiteľských veciach často domáhajú nárokov v rozpore s platnými právnymi predpismi upravujúcimi spotrebiteľské spory alebo v rozpore s dobrými mravmi neznamena to, že žalovaná, prípadne vedľajší účastník na strane žalovanej by mal byť zastúpený automaticky právnym zástupcom a že nemožno objektívne posudzovať podľa § 150 OSP nároky na priznanie náhrad trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. Poukázal na to, že žalovanej bol v danom prípade ustanovený opatrovník, vyšší súdny úradník z Krajského súdu v Nitre, ktorý má právne vzdelanie, preto nepovažoval za nutné, aby vedľajší účastník na strane žalovanej do konania vstupoval. Mal za to, že úlohou a cieľom vedľajšieho účastníka po vstupe do konania v zmysle § 93 ods. 2 OSP a zákona o ochrane spotrebiteľa je ochrana práv spotrebiteľa, a tak malo mať združenie vo svojich radoch osoby, ktoré vedia poskytnúť právne služby v oblasti spotrebiteľských sporov. Uviedol, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby združenie na ochranu spotrebiteľa vedelo poskytnúť kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi, aj za podpory ministerstva, z čoho mu vyplynulo, že nebolo úmyslom, aby sa združenie dávalo ďalej zastupovať právnym zástupcom, keďže ide o oblasť, v ktorej by sa mal vedľajší účastník vyznať. Dodal, že takýto postup nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného

účastníka v konaní, a že ak by musel právny zástupca zastupovať združenie na ochranu spotrebiteľa, v podstate nie je dôvod pre pribratie združenia ako vedľajšieho účastníka, keďže takéto združenie by nevedelo naplniť predmet svojej činnosti. Záverom poukázal na to, že daný vedľajší účastník na strane žalovanej opakovane vstupuje do súdnych sporov automaticky zastúpený právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedel o akú konkrétnu vec sa jedná, a či vôbec je potrebné do konania vstúpiť. Mal za to, že zastúpenie vedľajšieho účastníka na strane žalovanej právnym zástupcom je účelové, samo o sebe nesleduje cieľ ochrany spotrebiteľa, naruša hospodárnosť konania a je nadbytočné.

Proti tomuto uzneseniu, vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník, domáhajúc sa jeho zmeny a priznania náhrady trov konania vo výške 189,60 eura a náhrady trov odvolacieho konania vo výške 51,98 eura. V dôvodoch svojho odvolania dal do pozornosti, že pri rozhodovaní o trovách v konaní, ktoré bolo skončené zastavením v dôsledku späťvzatie žaloby, je nevyhnutné posudzovať zásadne len procesné kritéria úspechu, či neúspechu účastníkov. Nemal za preukázané, že žalovaná svojím správaním zapríčinila späťvzatie žaloby a žalobca vzal bez akéhokoľvek odôvodnenia žalobu v celom rozsahu späť, čím procesne zavinil zastavenie konania. Žalobca pritom nedosiahol v súdnom konaní to, čo od žalovanej žiadal, preto tento stav považoval za procesný neúspech. Poukázal na skutočnosť, že v množstve súdnych sporov pôsobil už jeho vstup do konania pre žalobcu odradzujúco v tom zmysle, že si uvedomoval neopodstatnenosť uplatňovaného nároku a v dôsledku toho vzal svoju žalobu späť a konanie žiadal zastaviť. Považoval za preukázané, že samotný vstup združenia do konania je dostatočne účinným prostriedkom k zabráneniu porušovania spotrebiteľských práv. V tomto smere poukázal na viaceré rozhodnutia súdov, ktorými mu boli právoplatne priznané trovy konania. Záverom dodal, že z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania žalobca, a preto má ako vedľajší účastník na strane žalovanej nárok na náhradu trov konania. V prípade, ak by sa odvolací súd nestotožnil s jeho právnou argumentáciou, navrhoval v súlade s ustálenou judikatúrou Súdného dvora EÚ podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP prerušiť konanie a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré považoval za otázky zásadného významu, pretože ide o otázku existencie a prežitia Združení.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa písomne vyjadril žalobca. Zaujal názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Uviedol, že podľa údajov registrácie Ministerstvom spravodlivosti SR samotné združenie má v radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie, a že združenia na ochranu spotrebiteľa majú podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z.z. možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Poukázal aj na skutočnosť, že žalovanej bol súdom ustanovený opatrovník, z čoho podľa neho vyplýva, že nebolo potrebné, aby vedľajší účastník tiež ochraňoval jeho záujmy. Nemožno preto podľa neho, v prípade vedľajšieho účastníka hovoriť o trovách účelne vynaložených. Dodal, že má z vlastných skúseností vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaných, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Mal za zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemalo žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Argumentoval, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa, pričom konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ uviedol, že je nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania vzhľadom na to, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. Mal navyše za to, že Súdny dvor nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 51,98 eura (42,82 eura - polovica úkonu právnej služby + 9,16 eura - režijný paušál).

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka a konanie, ktoré mu predchádzalo, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1, § 213 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné. Preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 201 OSP, účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa § 93 ods. 2 OSP, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 OSP). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení, všetkých okolností (§ 93 ods. 4 OSP). Z vyššie citovaného ustanovenia § 93 ods. 3 OSP možno vyvodiť, že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov. Cieľom novej právnej úpravy bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Právo spotrebiteľov združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov vyplýva z § 3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav rovnako ako sám spotrebiteľ. Právo spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 OSP zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 OSP. Postavenie vedľajšieho účastníka je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako účastníka, na stranu ktorého sa pripojil alebo na strane ktorého vystupuje. Jeho postavenie je odlišné tým, že i keď koná vlastným menom, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka, ktorý je dominus litis. Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka, alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa.

Nakoľko zastavil súd prvého stupňa konanie z dôvodu späťvzatia žaloby, musel sa odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania zaoberať použitím § 146 ods. 2 OSP a skutočnosťou, či niektorý z účastníkov zavinil zastavenie konania. Zavinenie posudzoval výlučne z procesného hľadiska, teda podľa procesného výsledku. V prípade, ak by bolo zastavenie konania zavinené účastníkom konania, súd musí priznať ostatným účastníkom náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie práva. Žalovanej odvolací súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko jej žiadne nevznikli vzhľadom na skutočnosť, že bola v konaní zastúpená opatrovníkom z dôvodu, že sa prvostupňovému súdu nepodarilo zistiť jej pobyt a t. č. sa nachádza na neznámom mieste. Z obsahu spisu je zrejmé, že v predmetnej veci vstúpil vedľajší účastník do konania podaním zo dňa 07.02.2012, doručené Okresnému súdu Nitra dňa 09.02.2012. V tomto podaní Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS oznámilo, svoj vstup do konania podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník na podporu žalovanej a súčasne požadoval náhradu trov konania. Odvolací súd konštatoval, že v dôsledku skutočnosti, že vedľajší účastník vystupoval na strane žalovanej a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia žalobcu, pre späťvzatie žaloby na začatie konania, by bol žalobca povinný uhradiť trovy konania žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi, ktorý zdieľa postavenie účastníka, na ktorého stranu do konania vstúpil. Právny zástupca vedľajšieho účastníka si vyúčtoval trovy právneho zastupovania vo výške 189,60 eura (prevzatie a príprava zastúpenia v sume 71,37 eura, odpor zo dňa 19.06.2012 v sume 71,37 eura, 2 x režijný paušál v sume 7,63 eura a 20 % DPH). Odvolací súd podrobil priznanie trov

konania vedľajšiemu účastníkovi skúmaniu z hľadiska ich účelnosti. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc. Uviedol, že podľa čl. 47 Ústavy SR, má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, a preto žalovaným nič nebráni dať sa zastúpiť advokátom, ktorého si sami zvolia. Nie je účelné ani nevyhnutné, aby robil vedľajší účastník v tomto procese „prostredníka“ vzhľadom na skutočnosť, že evidentne sám žalovaným pomôcť nevie, i keď bol za týmto účelom založený. Navyše, žalovaná mala adekvátne zastúpenie a právnu pomoc zo strany ustanoveného opatrovníka, ktorý má právnické vzdelanie. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj v prípade, ak má účastník nárok na náhradu trov konania, každý úkon a každé platenie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Odvolací súd poukázal na to, že cieľom Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, je podľa stanov kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Dospel k záveru, že samotné združenie je vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, a preto by malo byť spôsobilé chrániť práva a záujmy spotrebiteľa bez ďalšej pomoci zo strany advokátov. Toto právo mu neupiera, iba konštatuje, že tieto finančné prostriedky nepovažuje za účelné vynaložené na uplatňovanie a bránenie práva. Ak sa vedľajší účastník aj napriek uvedeným skutočnostiam dá v konaní zastúpiť advokátom, je to jeho voľba, ale bez práva na náhradu trov konania. Takéto zastúpenie združenia na ochranu spotrebiteľa je v rozpore so základnými princípmi, pre ktoré boli združenia vytvorené a zástupcom vyúčtované trovy konania, preto považoval za neetické, keď zástupca vedľajšieho účastníka si účtoval trovy konania za úkon prípravy a prevzatie zastúpenia, keď z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že pri vstupe do konania o danom spore nemal žiadnu vedomosť a o jeho vstupe do konania nemala vedomosť ani žalovaná, na strane ktorej vedľajší účastník vystupuje. Je nutné prihliadnuť aj na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez ohľadu na vôľu žalovanej strany, ktorej záujmy má hájiť v danom spore a bez toho, aby mal náležitú vedomosť, odhliadnuc od spisovej značky a mena účastníka konania, o skutkovom stave danej veci, z čoho možno vyvodit' záver, že uvedený vstup do konania je paušálny a vedľajší účastník tak postupuje aj v stovke ďalších prípadov. Z takto vyčíslených trov právneho zastúpenia, ktoré si vedľajší účastník uplatnil už pri oznámení o vstupe do konania a hromadného vstupe združenia na ochranu spotrebiteľa, zastúpenom advokátskou kanceláriou, skôr navodzuje dojem, že jeho účelom nebola ochrana samotného spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP.

Žalobcoví, ako úspešnému účastníkovi v odvolacom konaní, odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože ich nepovažoval za účelne vynaložené. Už vo svojom podaní zo dňa 27. 08. 2012 (v spise na č.l. 42-44) okrem jednej vety, že berie návrh späť v celom rozsahu, sa zaoberal priznaním resp., nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi a veľmi podrobne rozoberal skutkovú aj právnu situáciu. V písomnom vyjadrení k odvolaniu riešil tú istú situáciu opakovane, a preto mu za tento úkon odvolací súd nepriznal náhradu trov konania, pretože ho považoval za nadbytočný a účelový.

Odvolací súd návrh na prerušenie konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zamietol. Podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní európskej únie, Súdny dvor Európskej únie (ďalej len "ZFEU") má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú : a) výkladu zmlúv, b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr únie. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym orgánom a tento orgán usúdil, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol. V druhej vete v článku 267 ZFEU je zakotvená povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný, požiadať Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke nemožno vykladať absolútne, t. j., že vnútroštátny súdny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke v zmysle článku 267 ZFEU. V danej veci nevznikla potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti únieového práva, nakoľko právna úprava vnútroštátneho slovenského práva dostatočným spôsobom v danej veci umožňuje spotrebiteľskému

združení plnohodnotné zastúpenie vrátanie priznania náhrady trov konania, pričom je potrebné rozlišovať právo na náhradu trov konania a právo na priznanie účelne vynaložených trov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.